

“అమ్మ, నేనింక వెళ్లి వస్తాను. ఇప్పటికీ వచ్చి పదిరోజుల పైనే అయింది. మళ్ళీ వీలు చూసుకుని వస్తాను. మనసులో ఏ బెంగా పెట్టుకోకండి. కాలం కరుగుతున్న కొద్దీ మనసులోని బాధలు, జ్ఞాపకాలు కరిగిపోతూంటాయి. ఇదంతా సహజమే. ఏదో ఓ రోజు అందరం గతించిపోయేవాళ్లం. పోయినవాళ్లకోసం, వాళ్లతో ఉన్న అనుబంధం, ఆత్మీయత కొద్దీ బాధపడటం సహజం. కానీ నెమ్మదిగా మరుపు బాధను పోగొట్టి మళ్ళీ మనలని మనసుని చేస్తుంది. ఎక్కువగా ఆలోచించి ఆరోగ్యం పాడుచేసుకోకండి. ఎవరి నాకుంక ఎన్నాళ్లో అంతకాలం నటించక తప్పదు కదా. ఇవన్నీమీకు తెలియనివి కాక అయినా నాకు చెప్పాలనిపించి చెప్తున్నాను.”

అని అమ్మకు చెప్పి- “బయలుదేరుతానురా. ఏమైనా అవసరం అయితే తప్పకుండా ఫోన్ చెయ్యి. మొహమాట పడవద్దు. మీ మానా బిడ్డ ల్లాంటివాళ్లే” అని నాతో చెప్పి బయలుదేరాడు బాబయ్య.

“పద బాబాయ్ బస్ స్టేషను దాకా దింపుతాను” అంటూ నేనూ బయలుదేరాను. అప్పటికీ ఓ పదిహేనురోజుల క్రితం పరిస్థితి గుర్తు వచ్చింది నాకు.

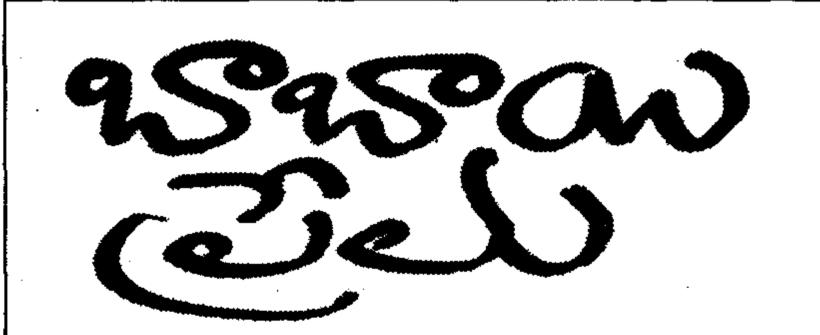

ఇంటినుంచి బయలుదేరి నేనింక ఆఫీసుకు వెళ్లకుండానే నాకోసం మా ఇంటి నుంచి ఫోను వచ్చిందిట. మా నాగారికి సీరియస్ గా ఉందనీ, వెంటనే రమ్మం సందేశం. తిరుగుటపోలో ఇంటికి బయలుదేరమని. ఉదయంనుండి బానే ఉన్నారు. ఇంతలో ఏమైందో నన్ను ఖంగారు. ఇంట్లో అంతా డావుడిగా వుంది. ఛాతీ నెప్పి అని పడిపోయామట. నేను వెళ్లేసరికి ఆయన స్పృహలో లేరు. వెంటనే ఆసుపత్రికి తీసుకు వెళ్లాము కానీ, ఆసరి ప్రాణంపోయింది. ఏమిచెయ్యాలో పాలుపోలేదు. బంధువులందరికీ టెలిగ్రామ్ ఇచ్చాను. ఫోన్ ఉన్న వాళ్లకి ఫోన్ చేశాను. ఊళ్లో తెలిసిన వాళ్లు పెద్ద వాళ్ళు వస్తున్నారు. నెమ్మదిగా బంధువులు ఒక్కొక్కరుగా వస్తున్నారు. మా అమ్మని నా శ్రీమతికి అప్పచెప్పి బయటపనులలో తిరుగుతున్నాను.

అదే సమయంలో వచ్చాడు బాబాయి. ఆయనను చూడగానే అంతవరకు నాలో అణచుకున్న దుఃఖం నన్ను దాటి కన్నీళ్లూరూపంలో బయటకు వచ్చేసింది. చాలా వాతల్లంతో నన్ను దగ్గరకు తీసుకున్నాడు. ఆయనా చాలా బాధపడ్డాడు. నన్ను ఇంటి దగ్గరే ఉంచి, వచ్చిన వాళ్లందరికీ తలో పని చేస్తూ, తను చేస్తూ వెళ్తం కార్యక్రమం నడిపించాడు. ఆ సమయంలో ఓ పెద్దది క్కుగా నిలబడ్డాడు. ఆయనే రాకపోలేదనీ ఏమీ చేసే

వాడినో, ఎలా జరిగేదో. బంధువులందరూ వెళ్లి పోయారు. కానీ బాబాయి మాత్రం ఉండిపోయాడు.

బాబాయి అంటే మా నాన్నకు తమ్ముడు కాదు, స్నేహితుడు. చిన్ననాటినుండి కలిసి పెరి

గారు. కలిసి చదువుకున్నారు. వాళ్లది సుమారు 40 సంవత్సరాల స్నేహం. తరమా కలుసుకోనిదే తోచేది కాదు యిద్దరికీ. ఎన్ని పనులున్నా నెలకొకసారైనా పూర్తిగా ఓ రోజు కలిసి గడిపేవారు. చిన్ననాటి ముచ్చట్లు, కుటుంబ వ్యవహారాలు, రాజకీయాలు ఒకటేమిటి అన్నీ చర్చించుకునే వారు. అలాగే ఎవరికి ఏ అవసరం వచ్చినా, మనసు తెలుసుకుని పెదవి విప్పి చెప్పుకోకుండానే ఒకరికొకరు సాయం చేసుకునేవారు. నాకు ఊహ తెలిసిననాటినుండి వారి మధ్య ఏ పరిచయం, స్నేహం, ఆత్మీయత ఉండేనో, అవి ఈనాటివరకు అలానే ఉన్నాయి. నాకీ విషయం చాలా విచిత్రంగానూ, ఓ రకంగా అద్భుతంగానూ అనిపించేది. కట్టుకున్న మొగుడూ పెళ్లాలయినా అప్పుడప్పుడు ఏదో ఒక విషయంలో అభిప్రాయ భేదాలతో సతమతమవుతుంటారు. అలాంటిది వీరు ఏ విషయంలోనూ కనీసం మాటవరసకయినా విభేదించుకోవటం నేను చూడలేదు. ఇంకా విచిత్రమేమంటే వాళ్లకు కొన్ని పోలికలు కూడా కలవటంతో అంత పరిచయం లేని వాళ్లు వారిని సొంత సోదరులు అనుకునేవారు. ఉద్యోగంనుండి రిటైర్ అయిన తరువాత వారికి కలుసుకునేందుకు మరింత సమయం దొరికేది.

“ఎక్కడెక్కడ ఏమి ఉన్నాయో, డాక్యు

మెంట్లు, ఆస్తి వివరాలు, అప్పుసాప్పులు వివరంగా తెలుసా?” అడిగాడు బాబాయి వెళతాడనగా.

“ఆస్తి అంటే ఏమి ఉంది? ఈ యిద్దరి దస్తావేజులు బీరువాలోనే ఉంటాయి. అప్పుసాప్పులంటారా? నాకు తెలిసి ఈ ఎప్పుడు ఎవరి దగ్గరా అప్పు చేయలేదు. ఆ ఎవరికీ అప్పు యివ్వలేదు. మీకు తెలుసు అప్పు తీసుకోవటం కానీ, యివ్వటం కానీ ఈయనకు యిష్టముండేది కాదు” అమ్మ అమ్మ.

“ఋణశేషం ఉండడం, వీడికిగానీ, మరెవరికీ గాని మంచిది కాదు. ఎందుకైనా మంచి ఓసారి బీరువాగానీ, వీడి డైరీగానీ చూస్తే మంచిదిరా” - అన్నాడు బాబాయి.

“ఆయన నాకు చెప్పకుండా ఏపని చేసేవాడు కాదు. ఏరోజు లెక్క ఆరోజు వ్రాసుకునే వాడు మీరు చెప్పినట్లు ఓసారి చూస్తే మంచిది అని అమ్మ అనటంతో బీరువాలో వెళ్లి కాను. ఇంటి దస్తావేజులు, ఏవో చిన్న చిన్న వెండి సామాను, కొంత డబ్బు తప్ప ఏమీ లేవు.

డ్రాయర్ సొరుగులో నాన్న డైరీ, కొన్ని పోస్టు బుక్కులు ఉన్నాయి. డైరీలో ఏవో రసీదులు, కొన్ని ముఖ్యమైన కాగితాలు నాన్నగారు వ్రాసుకున్న కొన్ని కవితలు ఉన్నాయి. వాటన్నింటినీ చూడగానే నాలో దుఃఖం మరోసారి కన్నీరుగా మారింది. నా కన్నీరుపడి కొన్ని కాగితాలు తడికి ఉబ్బాయి.

“ఒరేయ్ బాబూ, ఏమిటిది? మిగతావాళ్లకి ధైర్యం చెప్పవలసిన నువ్వే యిలా?” బాబాయి మాటలతో కొంత సర్దుకున్నాను. డైరీలో అక్కడక్కడా కొంత చదివాం. ఎటువంటి కొత్త సమాచారమూ తెలియలేదు. మళ్ళీ సర్దుతుండగా, నీరసంతో తూలి పడబోయి తమాషించుకున్నాను. కానీ నా చేతిలో పుస్తకాలు క్రిందపడ్డాయి. దాంతో మా నాన్నగారి డైరీ అట్ట ఊరి ఓ కాగితం ఎగురుతూ అమ్మ కళ్ల దగ్గర పడింది. దానిని చదువుతున్న అమ్మ ముఖకవళికలు మారటం గమనించాను. పూర్తిగా చదివి నాకు ఇచ్చింది. అది చదివిన నాకూ ఆశ్చర్యం కలిగింది. జహంగీర్ అనే వ్యక్తికి ఓ లక్ష రూపాయలు మా నాన్నగారు యిచ్చినట్లు దానిలో వ్రాసి ఉంది. దానిమీద ఎవరి సంతకాలు లేవు కానీ తేదీ వేయబడి, మా నాన్నగారి దస్తూరీ వ్రాయబడిన ఉత్తరం అది.

“జహంగీరా? ఇతనెవరు? నాన్నకిలాంటి పేరుగల ఫ్రెండు ఉన్నట్లు నాకు తెలీదే” అన్నాను దానిని బాబాయికిస్తూ. అది చూసి బాబాయి

కూడా చాలా ఆశ్చర్యపోయాడు.

“నేనెప్పుడూ మాట వరకూ కూడా అయితని పేరు మీ నాన్నగారి దగ్గర వినలేదు” అంది అమ్మ మరోసారి ఆ కాగితం మువ్వుతూ.

“చూసారా, మనం వెతకటం ఏ తమంచిదయిందో. ప్రతీమనిషికి చెప్పుకోలేని వసరాలు, విషయాలు చాలా ఉంటాయి. కొద్ది బయట పడతాయి. కొన్ని మరణానంతరం యట పడతాయి. కొన్ని శాశ్వతంగా తెరమడవుతాయి. మనిషి లేని తరువాత మాట మారే సమస్యలుంటాయి. ఇలా ఇంకెవరికీ తెలియని విషయాలు మూర్తి చేసేసి, ఏమీ గనట్టు ఆ ఊపిరి తక్కువైతే మనుషుల్లా చెలాపి అవుతుంటారు. నాకు కూడా తెలియని విషయాలు మీ వాళ్ళ వద్ద ఉన్నాయంటే నాకింకా ఏం కావటం లేదు. ఏదీమైనా ఈ జహంగీర్ నివారో కనుక్కోవాలి” అన్నాడు బాబాయి.

“బాబాయి. నువ్వీ గాట అనకపోతే, ఈ జహంగీర్ సంగతి అసలు మాకు తెలిపేజేకాదు. నీకు మేము చాలా బుద్ధిపడి ఉన్నాం బాబాయి” అంటున్న నాతో - నన్ను మరీ పేరు చెప్పట్లు మాట్లాడకురా. బాబాయి, కృతజ్ఞతలు దయచేసి నాకు గానీ, బంధువులకు ఉండకూడదు” అని ఒక నిమిషం ఆగి

“నీ వాళ్ళ పాతడైరీలలో ఏదైనా ఈ జహంగీర్ తంబులాడేమో” అన్నాడు.

కొద్ది వెతికాం. ఆ కాగితం నీ వేసి ఉన్న రోజు డైరీలో-

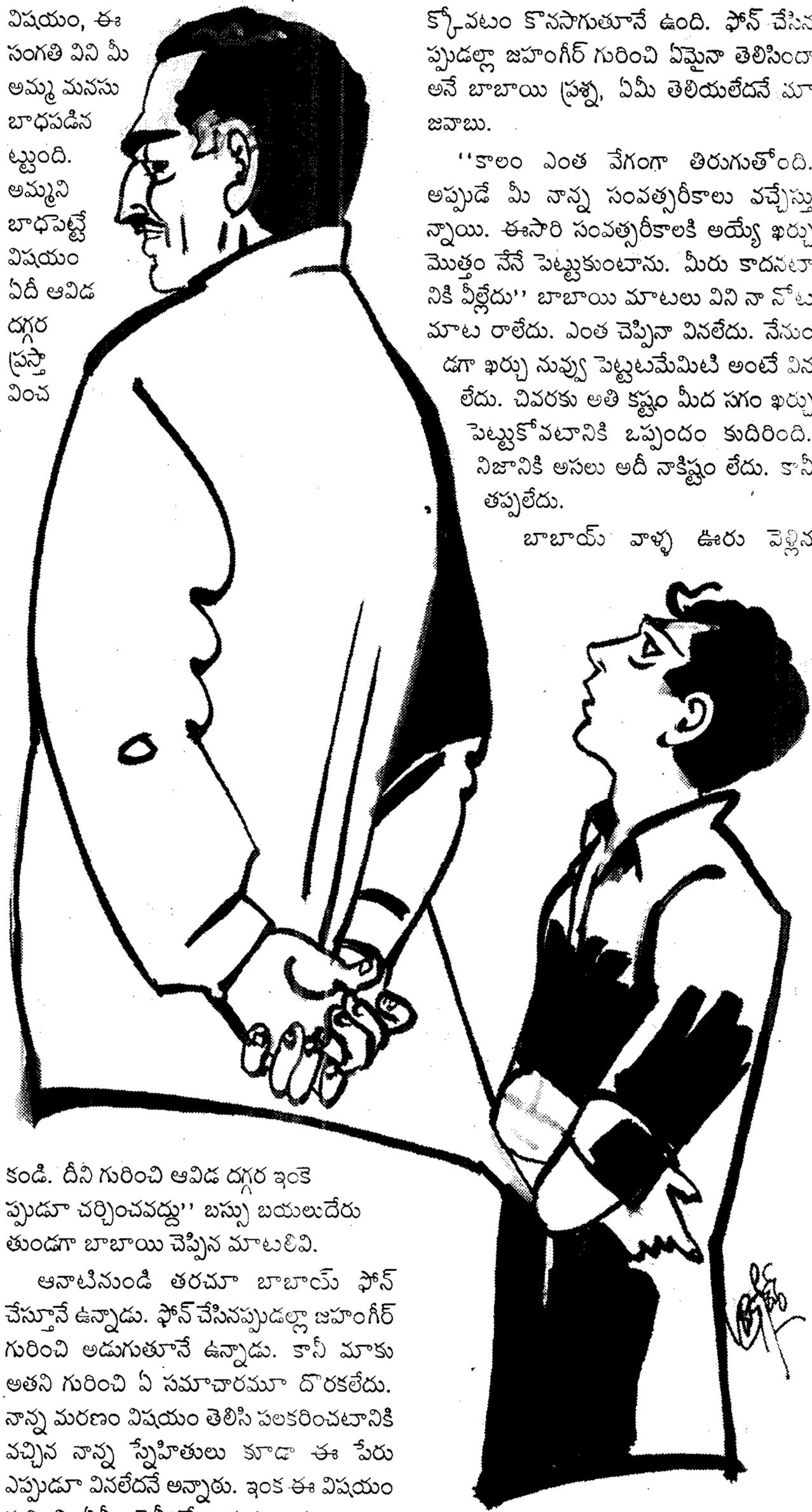
“అత్యవసర పరిస్థితులలో జహంగీర్ కు లక్ష డాలర్లు యివ్వవలసి వచ్చింది. ఎంతో నచ్చమై నా అంతట నేను యిస్తేనేగ వాడు తీసుకోలేదు. చివరకు తీసుకున్నాడు గానీ, ఈ డబ్బులు మూడో వ్యక్తికి తెలియ పాడదనే షరతుతో. అందుకే యింతకుమించి వివరాలేమీ నాకు తెలియకున్నాయి. ఈ కారణం చేతనే ఈ డబ్బులు గురించి నా భార్యకు కూడా ఏమీ చెప్పలేక వాడువుతున్నాను. నాకు ఏ పకం ఉన్నంతలో నా క్రీమిటికి చెప్పకుండా వచ్చిన ముఖ్యమైన విషయం యిదే కావచ్చు అని ప్రాసీ ఉంది.

డైరీలో వాక్యాలను పైకి చదువుతున్న నేను, చివరి వాక్యం చదివి అమ్మ వైపు చూసాను. అమ్మ దుఃఖాన్ని తట్టుకోలేక ఏడుస్తూ విలోకి వెళ్ళిపోయింది. దానితో ఆ వేళకు ఆ విషయాన్ని అంతటితో ఆపేశాము.

“ఒరేయ్ రఘు, ఆ జహంగీర్ విషయం ఏమైనా తెలుస్తుందేమో చూడం మరో

విషయం, ఈ సంగతి విని మీ అమ్మ మనసు బాధపడినట్టుంది. అమ్మని బాధపెట్టే విషయం ఏదీ ఆవిడ దగ్గర ప్రస్తావించ

క్కోవటం కొనసాగుతూనే ఉంది. ఫోన్ చేసినప్పుడల్లా జహంగీర్ గురించి ఏమైనా తెలిసిందా అనే బాబాయి ప్రశ్న, ఏమీ తెలియలేదనే మా జవాబు.

“కాలం ఎంత వేగంగా తిరుగుతోంది. అప్పుడే మీ నాన్న సంవత్సరీకాలు వచ్చేస్తున్నాయి. ఈసారి సంవత్సరీకాలకి అయ్యే ఖర్చు మొత్తం నేనే పెట్టుకుంటాను. మీరు కాదనటానికి వీలేదు” బాబాయి మాటలు విని నా నోట మాట రాలేదు. ఎంత చెప్పినా వినలేదు. నేనుండగా ఖర్చు నువ్వు పెట్టటమేమిటి అంటే వినలేదు. చివరకు అతి కష్టం మీద సగం ఖర్చు పెట్టుకోవటానికి ఒప్పందం కుదిరింది. నిజానికి అసలు అదీ నాకిష్టం లేదు. కానీ తప్పలేదు.

బాబాయి వాళ్ళ ఊరు వెళ్ళిన

కండి. దీని గురించి ఆవిడ దగ్గర ఇంకెప్పుడూ చర్చించవద్దు” బస్సు బయలుదేరుతుండగా బాబాయి చెప్పిన మాటలివి.

ఆనాటినుండి తరచూ బాబాయి ఫోన్ చేస్తూనే ఉన్నాడు. ఫోన్ చేసినప్పుడల్లా జహంగీర్ గురించి అడుగుతూనే ఉన్నాడు. కానీ మాకు అతని గురించి ఏ సమాచారమూ దొరకలేదు. నాన్న మరణం విషయం తెలిసి పలకరించటానికి వచ్చిన నాన్న స్నేహితులు కూడా ఈ పేరు ఎప్పుడూ వినలేదనే అన్నారు. ఇంక ఈ విషయం గురించి ఏమీ తెలీదనే అనుకున్నాము. కాలం నడుస్తోంది. బాబాయి మా మంచి చెడ్డలు కను

మర్నాడే ఫోను వచ్చింది. బాబాయికి హార్ట్ ఎటాక్ అని విని చాలా బాధపడ్డాను.

“నిన్ననేకదరా ఇక్కడనుండి వెళ్ళింది. ఏంట్ అంతా విచిత్రంగా ఉంటోంది. ఇలాంటి

ఎస్.ఎస్.వి.వి.కె. కుమార్

వార్తలు యింకా ఎన్ని వినాలనో ఈ జీవితం. ఊహించని వన్నీ జరుగుతున్నాయి. 'ఈ నమరు దులు బతకగోరును, దాయాదుల చావ గోరును' అంటారు కానీ, మీ బాబా దీనిని నిజంకాదని నిరూపించారు. ఆయన మనపై చూపిన శ్రద్ధ మరువలేనిది. ఎవరో దగ్గ ఆత్మీ యుణ్ణి కోల్పోయినట్టుంది'' అంది అక్క.

వెంటనే ప్రయాణమయ్యాను. రాత్రి ప్రయాణం చేసి వచ్చి నీరసంగా ఉండన దుట. కాళ్లు లాగుతున్నాయని అన్నాడుట. ద్రపోతే సర్దుకుంటుంది అని పడుకున్నాడుట. అదే అతని జీవితంలో చివరి రాత్రి అని నరూ హించలేదు. లోకం తెల్లవారి వెలుగును చూసిందిగానీ, ఆయన ప్రాణం చీకటిలోనే కల్పిపోయింది.

''ఎంత అద్భుతం. 'అనాయాసేన మరణం, వినా దైన్యేన జీవనం' అని ఎందరికీ సాగుతుంది యిలా. ఇదీ ఒక రకంగా పూర్వజన్మ సుకృతమే. ఎవరిచేతా చేయించుకోకుండా, మాటపడకుండా దర్జాగా వెళ్లిపోయాడు.'''

వస్తోంది కానీ ఎక్కడో గుర్తురావల్లేదు. కాసేపయిన తరువాత ఆయనే దగ్గరకు వచ్చి పలకరించారు.

''నేను, మీ నాన్నా డిగ్రీ చదివే రోజులలో స్నేహితులం. నా పేరు సత్యమూర్తి. నేను చదువు నిమిత్తం అమెరికా వెళ్లి అక్కడే సెటిలైపోయాను. మొన్నీమధ్యనే వచ్చాను.

మీ నాన్న పోయాడనీ, యిదిగో యిప్పుడే వింటున్నాను. ఏంతో, అన్నదమ్ముల్లాంటివాళ్లు వెళ్లిపోయారు. నేనే మిగిలిపోయాను వీళ్లని యిలా చూస్తూ'' అంటూ బాధపడ్డారు.

నాన్న డిగ్రీ ఫోటోలో ఆయనను చూసి అప్పుడే గుర్తువచ్చింది.

సత్యమూర్తిగారు చిన్ననాటి సంగతులు ఒకే పనిగా చెప్పారు. ఆయన తన స్నేహితులిద్దరికీ పదే పదే తలుచుకున్నారు.

వాళ్ల కాలేజీ సంగతులు చెప్తూ-అన్నట్టు వీకే సంగతి తెలుసా. గోపాలానికి ఒక ముద్దు పేరు కూడా ఉండేది. వీడు డిగ్రీ చదివే రోజులలో

ఒక సాయబ్బులమ్మాయి చుట్టూ కొంత కాలం తిరిగేవాడు. అది చూసి వీడికి జహంగీర్ అని ముద్దు పేరు పెట్టాము.

కానీ వాడి బాధ చూసి రూములోనే అలా పిలిచేవాళ్లం. అదయినా ఎక్కువకాలం కాదులే. అందుకే వీడికి పేరున్నట్టు ఇంకెవ్వరికీ తెలీదు. మళ్ళీ యిదిగో ఆ రోజులన్నీగుర్తు వస్తున్నాయి''- సత్యమూర్తిగారి మాటలు వింటున్న నాకు నెత్తిమీద పెద్ద సుత్తిపెట్టి ఎవరో కొడుతున్నట్టు అనిపించింది.

అంటే, ఈ జహంగీర్ బాబాయేనా? తరచు షేమ సమాచారం కనుక్కునే నెపంతో జహంగీర్ గురించి ఏమైనా తెలిసిందేమోనని కనుక్కున్నది యిందుకా? ఈ విషయం నాన్నకు, తనకు తప్ప మరెవ్వరికీ తెలియకపోవటంతో ఎంత తేలిగ్గా తప్పించుకున్నాడు.

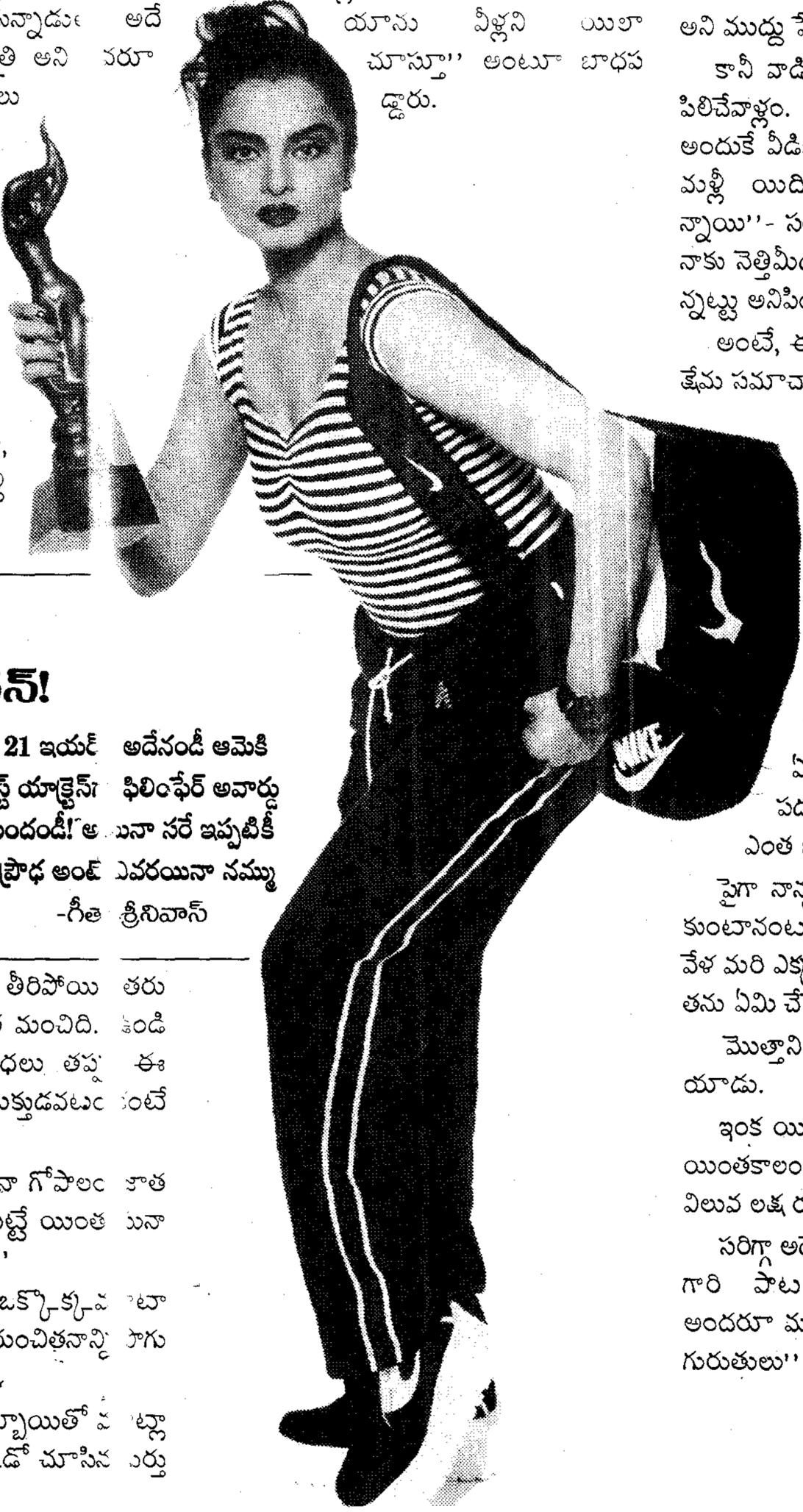
పొరపాటున నాన్న ఈ విషయం ఎక్కడైనా ప్రస్తావించారేమోనని ఎంత పగడ్బందీగా డైరీలు అన్నీ వెతికించాడు? ఇంక ఏ రకంగానూ ఈ విషయం బయట పడదని నిశ్చయించుకుని జహంగీర్ కు ఎంత బాగా సమాధి కట్టేసాడు.

పైగా నాన్నగారి సంవత్సరీకాల ఖర్చు పెట్టుకుంటానంటూ ఎంత బాగా మేకప్ చేసాడు. ఒక వేళ మరి ఎక్కడైనా ఈ విషయం బయటపడితే తను ఏమి చేసేవాడో ననిపించింది.

మొత్తానికి ఈ విషయం తెలీకుండానే వెళ్లిపోయాడు.

ఇంక యిప్పుడు తెలిసి ఏం లాభం? అంటే యింతకాలం బాబాయి మామీద చూపిన ప్రేమ విలువ లక్ష రూపాయలన్న మాట.

సరిగ్గా అదే సమయంలో దూరంగా ఆత్రేయ గారి పాట వినిపిస్తోంది- ''పోయినోళ్లు అందరూ మంచోళ్లు, ఉన్నోళ్లు పోయినోళ్ల తీపి గురుతులు''

జస్ట్ ట్వంటీ వన్!

అవును రేఖకి ఇప్పుడు జస్ట్ 21 ఇయర్ అదేనండీ ఆమెకి 'ఖూబ్ నూరత్ పిక్చర్ కిగాను బెస్ట్ యాక్ట్రెస్ ఫిలిం ఫేర్ అవార్డు వచ్చి ట్వంటీ వన్ ఇయర్స్ అయిందండీ! ఆ యినా సరే ఇప్పటికీ కాలేజీ గాళ్ లా కనిపించే ఈమె ప్రౌఢ అంట్ ఎవరయినా నమ్ముతారా? -గీత శ్రీనివాస్

''ఆ, అయినా బాధ్యతలు తీరిపోయి తరువాత ఎంతత్వరగా పోతే అంత మంచిది. ఉండీ బావుకునేది ఏముంది, బాధలు తప్ప ఈ సాంసారిక జీవితం నుండి విముక్తుడవటం అంటే అద్భుతం ఏముంది''

''భలే చెప్పారు. ఎంతయినా గోపాలం శాత కుడులెండి. మంచివాడు కాబట్టే యింత యినా యాసంగా కడతేరిపోయాడు''

ఇలా ఒక్కొక్కడు ఒక్కొక్కడూ అంటూ, అతని అదృష్టాన్ని, మంచితనాన్ని పొగుడుతున్నారు.

ఒకాయన బాబాయ్ వాళ్లబ్బాయిలో పట్లా డుతున్నారు. ఆయనను ఎక్కడో చూసిన వర్త

